

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

Class No.

.DH
891. 451

Book No.

Mi 186

N. L. 38.

MGIPC—34—38 LNL/38—22-5-37—50,000.

NATIONAL LIBRARY.

This book was taken from the Library on the date last stamped. A late fee of 1 anna will be charged for each day the book is kept beyond a month.

9. 4.

1083

ମିଳନ ।

୭

1. 5 20
1824
- 200920
17 MAY 1928
19 MAY 1928

ୱାଶିଂଟନ
ପାକି

(71)

୧୯୨୦
୧୯୨୦ ମସିହା

୧୪୫. C. 135.

୧୩

ମିଳନ ।

ପ୍ରକାଶ

ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରକାଶନ ।

NOT TO BE LENT OUT

ASTORIA LIBRARY

JAN 28 1922

OK

891.451

Mu 186

Published by
BAN BEHARI PATTANAİK.

PRINTED BY SARAY CH. ROY
AT THE ANGLO-SANSKRIT PRESS

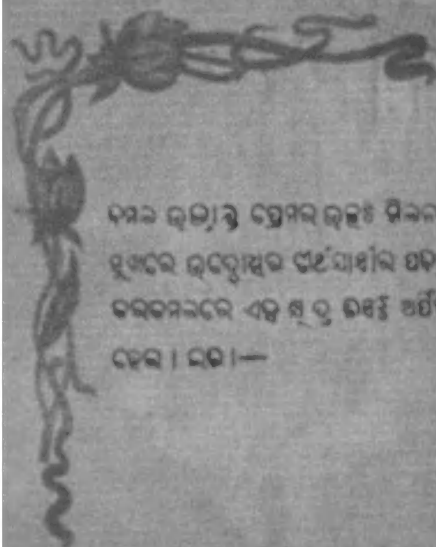
51, Sankaritolā Lane,

Calcutta

1920

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

ନମଃ ଉତ୍ତମ ଗ୍ରନ୍ଥମାଳା ପିତଳ-
ପୁସ୍ତକେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟତ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ
ବେଦମାଳା ଏକାଦଶ ଶତକ ଅର୍ଥେ
ଦେବ । ନମଃ ।—

ମିଳନ ।

କିନ୍ତୁ ମଧୁ ମଧୁ ଗୁରୁ ଦେବା ଅବସାନ,
ବଦେ ମନେ ସୁଗନ୍ଧ ସମ୍ପାଦି,
ତ୍ୟାଗର ସରଣୀତର ସୁଧାର ସୁଦେଶ-
ମଧୁ-ଶିଖର ଆନନ୍ଦେ ଅର୍ପାଇ ।

ନବନା ନିମର ଅଳ ସୁଧୁରା ଅନଳ,
ବରପୁଷ୍ପ ମଧୁ ମଧୁ ଦାସ,
କରେଣି କରତ ଗୋରା ପ୍ରସନ୍ନ ମାନସେ
ବେରର ସୁମନ ସୁବାସ ।

ଲଳିତ ଲଳିତା ଧୀରେ ସୁଖମା ଗହଣେ
ବହୁଥାଏ ପଞ୍ଚବ ବ୍ୟଜନ ;
ଧମଳ ଚାଲିବା ଦେବେ ହୁଏ ଶାଳାମୂଳେ
ଘୋରା ମୂଢ଼ ବଳେବି ଚମ୍ପନ ?

ହିତ ଧର ବଳେ ଧୀର ନରା ଜଳଦେବୀ
ଦେଖି ନରା ରମ୍ୟ ଚାରିପାଶା
ସୁଖମା ଗହଣେ କିବା ସୁଖମେ ଶୁଭ୍ରା
ଅମୀୟ ହରିଣୀ ହେବ ଚାଳ ।

ପଞ୍ଚବ-ପ୍ୟାମଳ ରକ୍ତ ବହୁମିତ ବୃକ୍ଷ
ଲୁଗେମଧୁ ବିହତ ସଦୃଶ ;
ପ୍ରମୁଦ ପାଦ ଦୋଳେ ଘୋରା ଲଳିତା
ଲଳା ପୁଣି ମୃଦେ ବହୁମିତ ।

ଏହିମତେ ନବ ନବ ତବ ଅବସାନେ
ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଶାସ୍ତ୍ର ଶରଣସ୍ତୁ ;
ବିନ୍ଦୁ ଶାନ୍ତ ଏବଂ ଦେଖେ ନିଶ୍ଚଳେ ପ୍ରବୃତ୍ତି,
ବିପା ଧରି ବିଭୀଷଣ ମୟ ?

ଏହିତ ପ୍ରଦୋଷ ଶାନ୍ତ ତବ ମନୋହର
ଆଜି ଶିଖା ଏହିତ ଶୁଣେ !
କାହିଁ ସେ ଦୁଇ କହ ମୃଦୁର ପ୍ରଶ୍ନାନ,
ଅନ୍ଧାରମେ ପଥମର ଦୃଶ୍ୟ ?

ନବନା ମୃଦୁର ଶାନ୍ତ ଦୁଃଖେ ନବ ମୃଦା
ବୋଲବିତ ମହିତା ମନନ
ଲଜିବା ମୃଦୁର ପଥ ଲୟେ ଅଳଙ୍କାର
ନାଲବାଲ ନାହିଁ କାହିଁ ଶିଖ ।

କପାଳୀ ପ୍ରାଣୀ ମାତା ଦେବୀ ଏ ଉପଦେଶ
 ଦେଖ ମାତା ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ !
 ଏହିଭଳି ଦେବଦତ୍ତ ଦେବଦତ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଦେବଦତ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀ ?

କେ ଏ ଭାଷଣ କଲା କେଁ ଶରା ଗଣା
କେ ଲାଙ୍ଗି ଚେତ୍ରାଣୀ ଗଣ
କାହାଁ କାହାଁ ଯାଇ ଗଣ କେଇ ଅନ୍ତରା
କାହା ଲାଙ୍ଗି ଏ ଗଣ୍ଡକ ଗଣ ।

କହୁ କହୁ କହୁକା କାହାଁ କାଲି ଗଣେ
କେଉଁ କେଲି ଅଣ୍ଟା ଗଣ୍ଡକ;
କହୁ କହୁ କହୁ କାହାଁ ଗଣେ
କେଲି କାଲି କାହାଁ ଅଣ୍ଟା ।

କହୁ କହୁ ଗଣ କାହାଁ କେଲି କାଲି
କେଲି କାହାଁ କାଲି କେଲି,
କାହାଁ କାଲି କାଲି କାହାଁ କାଲି କାଲି
କହୁ କାଲି କାଲି କାଲି ।

ଡେରି, ଡେରି ଆମ ଚାହିଦା ରହି
 ପ୍ରାଣେ ଡେରି ପ୍ରାଣେ
 ଡେରି ଆମ ଡେରି ଆମ ଡେରି
 ଡେରି, ଡେରି ଡେରି

१५०५ १५०६ १५०७ १५०८ १५०९ १५१०
 १५११ १५१२ १५१३ १५१४ १५१५ १५१६
 १५१७ १५१८ १५१९ १५२० १५२१ १५२२
 १५२३ १५२४ १५२५ १५२६ १५२७ १५२८

ସ୍ୱାଧୀନ ସୂଚକ ଚିହ୍ନ ଅନୁସୂଚି ଜାତି
 ଏବଂ ଅନୁସୂଚି ସାମ୍ବାଦିକ;
 ଫଳରେ ତାଙ୍କୁ ଅନୁସୂଚି ଜାତିର ସ୍ୱାଧୀନ ସୂଚକ
 ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମାନ ଦିଆଯିବ ।

ବହୁତ ଶ୍ରମ ଯେନେ କି ଶରୀର ଲାଗି
ଯେଉଁ ଲାଗି ଯେଉଁ ଶ୍ରମ ଲାଗି
ତେ, କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି ।

ଯେନେ ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି ।

କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି
କି ଶ୍ରମ ଲାଗି ଶ୍ରମ ଲାଗି ।

କଳନ ଗହନ ବନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମାନସେ
ପ୍ରବେଶିଣୀ ମାତଳୁ ତଳେ
ବହୁବଳ ଧରୁଣ୍ଡେ ମାନ୍ୟତାରେ ପଡ଼ିଲା
ଭୁଲ୍ଲିତ ମନ ବୁଝିଲେ ।

ଅବେଶେ ଭାରିଲା “କଲେ ତୁ ଯେମିତି ପଡ଼ିଲା
ତୁମ୍ଭର ଏକ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ?
“ପ୍ରାଣକଲ୍ ଦେବ ଦେବେ ବହୁତ ମୂର୍ଖତ୍ବେ
ନ ପାରିବ ତୁ ଏହା ଜାଣି ?

“ଆଜ୍ଞା ଦେଖିବେ ତୋର କୁପ ପ୍ରତିପତ୍ତେ ତୁ
ଜାଣି ଆମ୍ଭ ଶରତେ ତୁ ମନ
“ତୁ ମୋର ପରାବର୍ତ୍ତ ପରାବର୍ତ୍ତ ନୋହେ
ତୁ ଏ ମାଝି ଶରତେ ଲାବନ ।

“ଏ ବନ୍ଦେ ଆତ୍ମକି ତୋତେ ମୁକୁଟ ପାରିବି
ନେଇଯିବି ତୋତେ ଆଜି ସତେ
“ତୋ ସଙ୍ଗେ ରହୁବି ସଦା ବୁଲିବି ତୋ ସଙ୍ଗେ
ଖେଳିବି ତୋ ସଙ୍ଗେ ବେତେ ରଙ୍ଗେ ।

“କାଣେ ମୁଁ ମୋହର ବୁଝି, ମୁଁ ପୁଣି ତୋହର,
ଏ ପିଣ୍ଡର ବୁଝିଛି ଜୀବନ
“ତୋ ମୋହର ବୁଝିବି, ଏ ପୋଡ଼ା ଜୀବନେ
ଭଲ ସୁଖ ଅମୀୟ ଭଜନ ।”

ଏହା କହୁ ବନ୍ଧେ ସ୍ଥାପି ସେ ପ୍ରାଣ ପିବୁଳ
ବାହୁଡ଼ଇ କର ଶିଳ୍ପ ପଦେ
ହୃଦବଦା ଶିଳ୍ପ ଗଦା ଶିଳ୍ପବଦ ଦେଇ
ଭସିବେ ଆନନ୍ଦ ସମ୍ପଦେ ।

ଦୁଇଟି ଗୋପାଳ ଆନନ୍ଦ ଲହରୀ
ଦେଖାଇଲ ଦିଶୁ ଗ୍ରହମୟ
ଗ୍ରହ ଶବ୍ଦରେ ଏକା "ଗୋପାଳ" ବମଳ
ନାମର ସୁରସ ମଳୟ :

ଚଳନ୍ତେ ନାଟର ମନ, ପରା ପ୍ରୟୋଗ
ଦୁଇମାଲ ଶବ୍ଦ-ପ୍ରତିଭା ;
ନୋହୁଁ କି ବୋଲେତେ ଦେଖିଲ ଦେବତା
ପାଦପଦ୍ମ, ଚାହାନ୍ତି ତୁ ।

ଦୁଇଟି ମହାପ ଶବ୍ଦେ ଶବ୍ଦ ଗ୍ରହମୟ
ସଂସାରର ଶେଷ ଏକା ଦାନ
ଗ୍ରହମ ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦେ ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟି
ଦେଖି ପାରିଲୁ, ଏକାଦାନ ।

ଶୂନ୍ୟ ଏ ସମୟ, ଶୂନ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ଚରାଚର
ମହାଶୂନ୍ୟ ହେଲା ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ
ଅନ୍ତର ଜ୍ୟୋତିରେ ପ୍ରାଣ- ଜ୍ୟୋତି ମିଶିନଲା
ହେଲା ଶେଷେ ଶବ୍ଦ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ।

ଜ୍ୟୋତିର ବୁଝେନାରେ ଜ୍ୟୋତି ଅନ୍ତର ସେ ଜ୍ୟୋତି
ନାହିଁ ବିଶ୍ୱ, ନାହିଁ ଚରାଚର
ଜ୍ଞାନାଞ୍ଜନ ନାହିଁ ଦୃଷ୍ଟି ସବୁର ସମାନ
ପ୍ରେମେ ଶୂନ୍ୟ ମହାନ ଦୁନର ।

ପଥେ ଦେଖି ନଈ, ଶେଷେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ବଳ
ଓର ଘୋଡ଼ା ଯାଏ ଚୁରୁରୁ
ଭୟ ନାହିଁ, ଭୟାନାହିଁ, ଧରେ ଡାକଦେଲା
‘ଭୟ ଏବେ ଭୟ ପ୍ରାଣପତି’ ।